

3	Headline in Local language: शेतकऱ्यांसाठी पशुपालनाचा व्यवसाय फायदेशीर
	Headline/Captions of regional translated in to English: Animal husbandry business is profitable for farmers
	Activity description:
	Name of Newspaper: Daily Ekmat
	Event Name: Livestock article
	Place: Nanded
	Date: 16/07/2023
	Name of Person: Dr. Mahesh Ambore, Scientist (Veterinary Science)

पुरोगामी विचाराचे
एकमत
Page - 6
16 Jul 2023

शेतकऱ्यांसाठी पशुपालनाचा व्यवसाय फायदेशीर

भारतासारख्या कृषीप्रधान देशात शेती हाच मुख्य धंदा म्हणून पाहिल्या जाते पण काही शेतकरी त्यासोबत काही इतर व्यवसाय व जोडधंदे करतात. सध्या आपण दुष्काळाशी चांगलेच परिचित आहोत. पावसाळ्यात मान्युनच्या लहरीपणामुळे व कमी पावसामुळे बऱ्याच भागात पाणी मुबलक प्रमाणात उपलब्ध नाही. तसेच अनेक पडणाऱ्या पाऊस व गरमामुळे शेतकऱ्यांचे नुकसान आतंतात झाले आहे. अशावेळी जर त्याला एखा जाडधंद्याची साथ मिळाली तर आज आलेली कर्जबाजारी व आत्महत्या करण्याची वेळ आपणाला मिळणाऱ्या उत्पनावून त्यास लढा देण्यास आश्वासक ठरेल. यासाठी पशुपालन, शेळीपालन व कुक्कुटपालन हे व्यवसाय निवडता येतील.

सद्यस्थितीत मोडमोड्या शहराजवळ व आसपासच्या परिसरात ब्रायलर कुक्कुटपालन व्यवसाय जोरात सुरु आहे. पण त्याचबरोबर छोट्या शहरात व ग्रामांमध्ये खेड्या पाड्यात देशी (गावराणी) कांबड्यांना पसंती जास्त मिळते. ह्या देशी पश्यांचा मांसासाठी शेतकरी शास्त्रांक पसंतीने कुक्कुटपालन करत नाहीत हे पक्षी चरण्या किंवा शेताच्या परिसरात फिरून अन्न खाऊन (किड्या, मुंग्या व इतर पदार्थ) वाढतात. त्यामुळे त्यांचे अपेक्षित वजन (१ ते १.५ कि.ग्रॅ.)

ही पश्यांसाठी थार थार काढावाची लागते. जर ही पक्षी अंडी उत्पादनासाठी ठेवली तर ती ५०-६० अंडीच देतात, ही समस्या ओळखून ग्रामीण भागातील तसेच अतिदुर्गम भागातील व अतिदासी व शेतकऱ्यांसाठी, कृषी विद्यापीठ -बेंगलोरच्या, कुक्कुटपालन शास्त्र विभागाने सर्व प्रकारच्या वातावरणात सहजरीत्या वाढू शकणारी जास्त रोग प्रतिकारक शक्ती असणारी मांस व अंडी अश्या दुहेरी उत्पन्नासाठीची गिरीराजा नावाची जात विकसीत केली आहे. ही जात उच्च प्रतिचे व उच्च उत्पादन क्षमता असणारे मांस देते. ही विविध रंगात आढळते व गावराण (देशी) पश्यासारखीच हिस्ती ही जात छोट्या प्रमाणात उत्पन्न घेणाऱ्या शेतकऱ्यांसाठी लाभदायक ठरते. आपले शरीर सुदुडू करण्यासाठी ज्योषीय सुदुडू परिवार व एक सशक्त समाज निर्माण करू शकिल. ह्यासाठी जनजागृती करणे फायद्याचे ठरेल तसेच ह्या पश्यांची आसपासच्या गावात आढवडी बाजारत विक्री ह्याचा प्रचार करण्यासाठी फायदेशीर ठरेल. म्हणूनच असे म्हणता येईल "शेतकऱ्यांसाठी चरदान-गिरीराज/वनराज"

- डॉ. महेश अंबोरे,
पशुवैद्यकतज्ञ (लेखक : कृषि विज्ञान केंद्र पोखणी, नांदेड)

4	Headline in Local language: पावसाचा विचार करून पिकांचे नियोजन करा
	Headline/Captions of regional translated in to English: Crop planning with considering the rainfall
	Activity description:
	Name of Newspaper: Daily Lokmat
	Event Name: Advisory
	Place: Nanded
	Date: 03/07/2023
	Name of Person: Mr. Sandip Jaybhaye Scientist (Agronomy)

पावसाचा विचार करून पिकांचे नियोजन करा

शेतकऱ्यांना सल्ला : कृषीविद्या तज्ज्ञ संदीप जायभाये यांचे शेतकऱ्यांना आवाहन

लोकमत न्यूज नेटवर्क

नांदेड : नांदेड तालुक्यामध्ये दरवर्षीचा विचार केल्यास जून महिन्याच्या दुसऱ्या किंवा तिसऱ्या आठवड्यात खरीप हंगामाच्या पेरण्या पूर्ण होतात. परंतु, यंदा खरीप हंगामात जुलै महिना उजाडूनही पुरेसा पाऊस नसल्यामुळे तालुक्यातील पेरण्या खोळंबल्या आहेत. यापुढे पडणाऱ्या पावसाचा विचार करूनच पेरणीचे नियोजन करावे, असे आवाहन नांदेड येथील कृषीविज्ञान केंद्राचे कृषीविद्या तज्ज्ञ प्रा.संदीप जायभाये यांनी केले आहे.

पेरणीचे फेरनियोजन करण्याची वेळ आली आहे. मूग, उडीद पिकाची पेरणी ३० जूनपर्यंतच करावयाची असल्यामुळे शेतकऱ्यांनी आता मूग, उडीद पिकाची सलग पेरणी करू नये. जुलैच्या पहिल्या आठवड्यात पाऊस आला तर मूग, उडीद पिकाची आंतरपीक म्हणून पेरणी करावी व यावेळी २० टक्के धियाणे जादा वापरावे. कपाशीची लागवड करताना खोल, मध्यमखोल, काळी जमिनीचा वापर करावा. तसेच कापूस पिकामध्ये मूग, उडीद, सोयाबीन या पिकांची आंतरपीक म्हणून पेरणी करावी. तसेच संपूर्ण क्षेत्रावर एकच पीक आंतरपीक म्हणून न घेता खालीलप्रमाणे नियोजन करावे. कापूस : ज्वारी : तूर : ज्वारी (६:१:१:१) १ ते ७ जूनपर्यंत पाऊस लांबल्यास संकरित किंवा देशी कापसाचे लवकर पक्व होणारे वाण वापरावे. कपाशीच्या दोन झाडांतील अंतर कमी ठेवावे.

७ ते १५ जूनपर्यंत पाऊस लांबल्यास सोयाबीनची पेरणी करताना २, ६ किंवा ९ ओळींनंतर तूर पिकाची आंतरपीक म्हणून पेरणी करावी. मूग, उडीद ही पिके उथळ काळ्या जमिनीत लावावी. मूग, उडीद पिकाची पेरणी ३० जूननंतर झाली तर उत्पन्न १५ टक्के घट येऊ शकते तसेच कापसाच्या उत्पन्नातसुद्धा दहा ते पंधरा टक्के घट होऊ शकते. पीक किती उशिरा लागवड झाले तरी ते काढणीसाठी त्याच वेळमध्ये येत असते. त्यामुळे पिकांचा कालावधी कमी होतो आणि त्यामुळे उत्पादन घटते, असे प्रा. संदीप जायभाये यांनी सांगितले. आजच्या परिस्थितीत पीक नियोजन करताना लवकर तयार होणारे वाणच वापरावे, संकरित वाण पाण्याचा ताण सहन करणारे असावे तसेच पिकाची वेळवर पेरणी न झाल्यामुळे उशिरा पेरलेल्या पिकावर कीड व रोगाचा प्रादुर्भाव अधिक प्रमाणात आढळून येतो. परिणामी त्यादुष्टीने शेतकऱ्यांनी नियोजन करावे, वेळोवेळी कृषी विभागाचा सल्ला घ्यावा, असे आवाहनदेखील प्रा.जायभाये यांनी केले आहे.

5	Headline in Local language: पोखर्णी येथे तेलताड अभियानंतर्गत निविष्टांचे वाटप
	Headline/Captions of regional translated in to English: Distribution of inputs under CFLD Oilseeds at Pokharni
	Activity description:
	Name of Newspaper: Daily Agrown (Sakal)
	Event Name: Distribution of Seeds and other inputs to farmers under CFLD Oilseeds
	Place: KVK Campus
	Date: 04/07/2023
	Name of Person: Dr.Devikant Deshmukh Sr.Scientist and Head(I/C), Mr. Sandip Jaybhaye Scientist (Agronomy)

पोखर्णी येथे तेलताड अभियानांतर्गत निविष्टाचे वाटप

अॅग्रोवन वृत्तसेवा

नांदेड : पोखर्णी कृषी विज्ञान केंद्राच्या वतीने राजवाडी (ता. मुदखेड) व चायफाना खुर्द (ता. हदगाव) येथे एकूण २० हेक्टर क्षेत्रावर राष्ट्रीय तेलबिया व तेलताड अभियानांतर्गत समूह आद्योपेय गळीतधान्य सोयाबीन पीक प्रात्यक्षिक हे कृषी विज्ञान केंद्राच्या वतीने राबविण्यात येत आहे. या अभियानांतर्गत शेतकऱ्यांची निवड करून लाभार्थी शेतकऱ्यांना सोयाबीन बियाणे वाण 'फुले कीमया' तसेच इतर निविष्टाचे वाटप करण्यात आले.

यावेळी कृषी विज्ञान केंद्राचे संचालक डॉ. एच. डी. मोरे तसेच कृषी विज्ञान केंद्राचे वरिष्ठ शास्त्रज्ञ व प्रमुख डॉ. देविकान्त देशमुख उपस्थित होते. तसेच तसेच कृषी विद्या तज्ञ प्रा. संदीप जायभाये या कार्यक्रमाला उपस्थित होते. या कार्यक्रमांमध्ये डॉ. मोरे यांनी सध्याच्या परिस्थितीत जमिनीतील पुरेसा ओलावा असल्याशिवाय शेतकऱ्यांनी पेरणी करू नये. योग्य तंत्रज्ञानाचा वापर केल्यास शेतकऱ्याचे उत्पादन निश्चित वाढ होते असे सांगितले. तसेच डॉ. देविकान्त देशमुख यांनी या योजनेचे महत्त्व सांगून शेतकऱ्यांना कृषी विज्ञान केंद्राचे कार्य व चालू उपक्रम आणि प्रशिक्षण तसेच भाजीपाला व फुलशेती यावर सविस्तर मार्गदर्शन केले. तसेच संशोधित भाजीपाला व फळांच्या ओलावा असल्याशिवाय शेतकऱ्यांनी पेरणी करू नये. योग्य तंत्रज्ञानाचा वापर केल्यास शेतकऱ्याचे उत्पादन निश्चित वाढ होते असे सांगितले. तसेच डॉ. देविकान्त देशमुख यांनी या योजनेचे महत्त्व सांगून शेतकऱ्यांना कृषी विज्ञान केंद्राचे कार्य व चालू उपक्रम आणि प्रशिक्षण तसेच भाजीपाला व फुलशेती यावर सविस्तर मार्गदर्शन केले. तसेच संशोधित भाजीपाला व फळांच्या

विविध वाणांची तसेच जैविक व सॅंड्रिय निविष्टांची ओळख शेतकरी बांधवांना करून दिली. प्रा. संदीप जायभाये यांनी सोयाबीन लागवड तंत्रज्ञान यामध्ये वाणाचे वैशिष्ट्ये पेरणीची लागवड पद्धत खत व्यवस्थापन, बीजप्रक्रिया यावर मार्गदर्शन केले. यावेळी दोन्ही गावातील लाभार्थी शेतकरी उपस्थित होते. या कार्यक्रमाला राकेश वाडीले, शंकर कोनापुरे, राहुल राजत यांनी सहकार्य केले.

Nanded, Main
04/07/2023 Page No. 5

6	Headline in Local language: कृषि विज्ञान केंद्र पोखर्णी नांदेड तर्फे राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा अभियानंतर्गत तुर पीक बियाणे वाटप
	Headline/Captions of regional translated in to English: Distribution of Pigeon pea crop seeds under National Food Security Mission by Krishi Vigyan Kendra Pokharni Nanded
	Activity description:
	Name of Newspaper: Daily Balkadu
	Event Name: Distribution of Seeds and Other inputs for Pigeon pea crop under CFLD Pulses.
	Place: Khadki, Tq.Himayatnagar
	Date: 14/07/2023
	Name of Person: Dr.Devikant Deshmukh Sr.Scientist and Head(I/C), Mr. Sandip Jaybhaye Scientist (Agronomy), Dr.Girish Deshmukh Scientist (Agril.Extension)

कृषि विज्ञान केंद्र पोखर्णी नांदेड तर्फे राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत तुर पीक बियाणे वाटप

● बालकडू : देवीदास एंगडे
संपर्क: ९९६०२१८१०८

नांदेड :- कृषी विज्ञान केंद्राच्या पोखर्णी नांदेड यांच्या वतीने मोठे खडकी तालुका वरिष्ठ शास्त्रज्ञ व प्रमुख डॉक्टर देविकान्त देशमुख सर यांच्या मार्गदर्शनाखाली शेतकऱ्यांची निवड करून लाभार्थी शेतकऱ्यांना बियाणे व इतर निविष्टाची वाटप केली बियाण्यामध्ये तुर बी डि एन ७११ या बियाण्याची वाटप करण्यात आली यावेळी कृषी विज्ञान केंद्राचे प्राध्यापक संदीप जायभाय यांनी तुर लागवडीविषयी सविस्तर असे मार्गदर्शन करून यामध्ये बेणे प्रक्रिया चे महत्त्व व पुरेसा पाऊस झाल्याशिवाय पेरणी करू नये असे शेतकऱ्यांना सांगितले तसेच डॉक्टर गिरीश देशमुख यांनी कृषी विज्ञान केंद्राच्या कार्याबद्दल माहिती दिली यावेळी खडकी येथील लाभार्थी शेतकरी व महिला उपस्थित होत्या

K

11	<p>Headline in Local language: शेकडो हेक्टर सोयाबीनवर बुरशीजन्य रोगांचा प्रादुर्भाव</p> <p>Headline/Captions of regional translated in to English: Infestation of fungal diseases on hundreds of hectares of soybeans</p> <p>Activity description:</p> <p>Name of Newspaper: Daily Agrown Sakal</p> <p>Event Name: Scientist visit to farmers field</p> <p>Place: Barasgaon, Tq.Ardhapur</p> <p>Date: 26/09/2023</p> <p>Name of Person: Mr.Manik Kalyankar Scientist (Plant Protection)</p>
12	<p>Headline in Local language: पोखर्णीला वैज्ञानिक सल्लागार समितीची बैठक-कृती आराखड्याचे झाले सादरीकरण</p> <p>Headline/Captions of regional translated in to English: Meeting of Scientific Advisory Committee at Pokharni - Presentation of action plan was held</p> <p>Activity description:</p> <p>Name of Newspaper: Daily Sakal</p> <p>Event Name: Scientific Advisory Committee (SAC) meeting</p> <p>Place: Barasgaon, Tq.Ardhapur</p> <p>Date: 08/09/2023</p> <p>Name of Person: All Staff of KVK and Committee members of line department</p>

शेकडो हेक्टर सोयाबीनवर बुरशीजन्य रोगांचा प्रादुर्भाव

नांदेड जिल्ह्यातील स्थिती; मुदखेडमध्ये सर्वाधिक बाधा

अभोधन वृत्तसेवा

नांदेड : जिल्ह्यात सर्वाधिक शेतावर लागवड केलेल्या शेकडो हेक्टर सोयाबीनवरील पिकावर विविध बुरशीजन्य रोगांचा प्रादुर्भाव झाला आहे. परिणामी, मुदखेड, अर्धापूर, उमरी या तालुक्यांसह इतरही सर्वच तालुक्यांत सोयाबीन पीक पिकवले पडून वाढून जात आहे. जिल्ह्यात येथे सर्वाधिक साडेचार लाख हेक्टरवर सोयाबीन पेरणी झाली आहे. अनेक शेतकऱ्यांनी 'केडीएस ७२६' (फुले सामं) या वाणाला पसंती दिली. परंतु सध्या जिल्ह्यातील सर्वच भागांत सोयाबीनवर मूळकृज, खोडमागी व चक्रीभुगा या रोगांबरोबरच खोडमागी व चक्रीभुगा या किडींचा प्रादुर्भाव असल्याची माहिती तज्ज्ञांनी दिली.

दरम्यान, पोखर्णी केव्हीकेच्या तज्ज्ञांनी मुदखेड व अर्धापूर तालुक्यातील सोयाबीन उत्पादकांच्या शेतावर भेटी देऊन पाहणी केली. या वेळी नांदेड उपविभागीय कृषी अधिकारी दत्तकुमार कळसायेत, केव्हीकेचे पीक संरक्षण तज्ज्ञ प्रा. माणिक कल्याणकर, तालुका कृषी अधिकारी अनिल शिरपुळे यांनी तालुक्यातील अनेक गावांना भेटी दिल्या. या भेटीत भेटीदरम्यान बारासगाव सोयाबीन पीक अडकाली पिकवले पडल्याचे व झाडे वाढून जात असल्याचे दिसून आले. खोडमागी व चक्रीभुगा यांचाही प्रादुर्भाव काही प्रमाणात आहे. या रोगांमध्ये प्रमुखत्वे मूळकृज, अँड्रॅक्नोस इत्यादी रोगांचा प्रादुर्भाव झाल्याचे प्रा. कल्याणकर यांनी सांगितले.

या वर्षी पावसाच्या खंडामुळे पिकास ताण येऊन ही बुरशी वाढीस पोषक वातावरण निर्माण झाले. सोयाबीनच्या दीर्घ कालावधीमध्ये पक्व होणाऱ्या वाणांमध्ये या रोगांचा प्रादुर्भाव जास्त आहे. काही लवकर पक्व होणाऱ्या वाणांमध्ये पीक पक्व अवस्थेकडे असल्यामुळे पाने पिकवली पडल्याचे आढळून आले.

सोयाबीन पिकातील पाने पिकवली पडून वाढून झाडावर तसेच राहत असतील, तर हा

रोगामुळे झालेला प्रकार समजावा आणि जी पाने पिकवली पडून पडत आहेत. त्या टिकाणी पक्वता असल्या आलेली असते. पुढील पिकत रोगकाळात बुरशीचा मारीतून होणारा संसर्ग रोगाणूसाठी पीक पेरणीपूर्वी टुयकोडर्यां ही जैविक बुरशी एकरूती तीन किंलो शेणखत किंवा गांढू खतात मिसळून शेतात टाकणी, एकात्मिक अन्नद्रव्य व्यवस्थापनाचा अवलंब करावा, असे आवाहन प्रा. कल्याणकर यांनी केले.

नांदेड : अर्धापूर तालुक्यातील बारासगाव शिवारात प्रादुर्भावग्रस्त सोयाबीनची पाहणी करताना पोखर्णी कृषी विज्ञान केंद्राचे पथक.

दीर्घ कालावधीच्या सोयाबीनवर बुरशीजन्य रोगांचा प्रादुर्भाव आढळून आला. केंदकृज, खोडकृज या रोगांबरोबरच खोडमागी व चक्रीभुगा यांचाही प्रादुर्भाव काही प्रमाणात आढळून आला. प्रभावी नियंत्रणासाठी एकात्मिक अन्नद्रव्य व्यवस्थापनाचा अवलंब करावा.

प्रा. माणिक कल्याणकर, पोखर्णी कृषी विज्ञान केंद्र, नांदेड

मुदखेड तालुक्यातील अनेक गावात हजारो हेक्टरवर पिकांची नारासी झाली आहे. याबाबत विद्या कंपनी तसेच शासनाने सर्वेक्षण करून शेतकऱ्यांना धरपाई घ्यावी.

नीलेश देशमुख, शेतकरी, बारड (ता. मुदखेड)

पोखर्णीला वैज्ञानिक सल्लागार समितीची बैठक-कृती आराखड्याचे झाले सादरीकरण

नांदेड, ता. ७ (बातमीदार) : पोखर्णी येथील कृषी विज्ञान केंद्र येथे नुकतीच वैज्ञानिक सल्लागार समितीची बैठक झाली. यानिमित्ताने कृती आराखड्याचे सादरीकरण करून कृषी विज्ञान केंद्रातर्फे राबविण्यात येणाऱ्या शेतकऱ्यांसाठीच्या एकात्मिक कल्याणकारी विविध उपक्रमांची माहिती देण्यात आली.

या बैठकीला एटीएआरआय पुणेचे संचालक डॉ. एस. के. राय, जेएनआयईएसटीआर ट्रस्टचे सहसंचिव सुनील जाधव, वसंतराव नार्डक मराठवाडा कृषी विद्यापीठाचे मुख्य विसतार अधिकारी डॉ. पी. आर. देशमुख, दत्तप्रसाद कळसायेत, डॉ. एस. डी. मोरे, महिला आर्थिक विकास महामंडळाचे चंदनसिंग राठोड, विजय यादव, श्री. सायडेकर, शंकर आलमवार, श्री. आचार्य, जिल्हा उद्योग केंद्राचे जितेंद्र देशमुख, खादी ग्रामीणोगचे सतीश चव्हाण, आकाशवाणी केंद्राचे गणेश धोबे, जिल्हा माती परीक्षण प्रयोगशाळेचे विजय चिंतावार यांच्यासह लिंबगाव, हदगाव, मालेगाव येथे प्रगतीशील महिला शेतकरी सुरेखा कदम, अर्चना हुडेकर, श्री. आर. पी. कदम, अमोल सावंत आदी उपस्थित होते.

दरम्यान, बैठकीची सुरुवात भारतीय कृषी अनुसंधान परिषदेच्या गीताने झाली. त्यानंतर कृषी विज्ञान केंद्राचे वरिष्ठ शास्त्रज्ञ डॉ. देविकांत देशमुख यांनी विविध उपक्रमांची माहिती दिली.

प्रा. एम. जी. कल्याणकर, डॉ. महेश अंबोरे, प्रा. संदीप जायभाये, डॉ. गिरीश देशमुख यांनी चारटू वर्षांच्या वार्षिक कृती आराखड्याचे सादरीकरण केले. बैठक यशस्वीतेसाठी अशोक पातेराव, प्रा. राजीव इंगोले, राकेश वाडीले, सतीश जाधव, प्रा. राजका हाडोळीकर, सुदाम गायकवाड, दत्ता कदम, शंकर कोनापूरे, संतोष चाम्भारे, राहुल राजत आदींनी पुढाकार घेतला.

नांदेड : कृषी विज्ञान केंद्र पोखर्णी येथे झालेल्या वैज्ञानिक सल्लागार समितीच्या बैठकीत शेतकऱ्यांसाठीच्या कल्याणकारी विविध उपक्रमांची वरिष्ठ शास्त्रज्ञ डॉ. देविकांत देशमुख यांनी माहिती दिली.

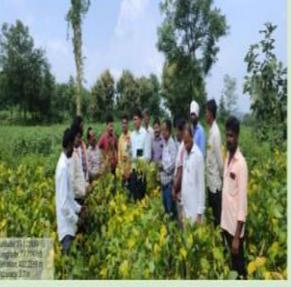
नांदेड, नांदेड: Today 08/09/2023 Page No. 3

15	Headline in Local language: विद्यापीठातील शास्त्रज्ञ व कृषि विभागातील अधिकारी यांची भोकर तालुक्यात विविध गावांमध्ये पीक परिस्थिती पाहणी करण्यासाठी प्रक्षेत्र भेट
	Headline/Captions of regional translated in to English: Field visit of university scientists and agriculture department officials to inspect crop conditions in various villages in Bhokar taluka
	Activity description:
	Name of Newspaper: Daily Sakal today
	Event Name: Field visit to farmers field of Banana and Soybean
	Place: Bhosi, Tq.Bhokar
	Date: 26/09/2023
	Name of Person: Mr.Sandip Jaybhaye Scientist (Agronomy)

विद्यापीठातील शास्त्रज्ञ व कृषि विभागातील अधिकारी यांची भोकर तालुक्यात विविध गावांमध्ये पीक परिस्थिती पाहणी करण्यासाठी प्रक्षेत्र भेटी

भोकर : सध्याशाशास्त्रज्ञ व कृषि विभागातील अधिकारी यांच्यासह भोकर तालुक्यात विविध गावांमध्ये पीक परिस्थिती पाहणी करण्यासाठी प्रक्षेत्र भेट घेतली आहे. यावेळी शास्त्रज्ञ व कृषि विभागातील अधिकारी यांच्यासह भोकर तालुक्यात विविध गावांमध्ये पीक परिस्थिती पाहणी करण्यासाठी प्रक्षेत्र भेट घेतली आहे.

यावेळी शास्त्रज्ञ व कृषि विभागातील अधिकारी यांच्यासह भोकर तालुक्यात विविध गावांमध्ये पीक परिस्थिती पाहणी करण्यासाठी प्रक्षेत्र भेट घेतली आहे. यावेळी शास्त्रज्ञ व कृषि विभागातील अधिकारी यांच्यासह भोकर तालुक्यात विविध गावांमध्ये पीक परिस्थिती पाहणी करण्यासाठी प्रक्षेत्र भेट घेतली आहे.

16	Headline in Local language: पीक संरक्षण कार्यक्रम
	Headline/Captions of regional translated in to English: Plant Protection programme
	Activity description:
	Name of Newspaper: Daily Lokmat
	Event Name: Food security and nutrition, crop protection programme
	Place: Mudkhed, Tq.Mudkhed
	Date: 14/10/2023
	Name of Person: Dr.Devikant Deshmukh Scientist (Horticulture)

लोकमत

पीक संरक्षण कार्यक्रम

लोकमत न्यूज नेटवर्क मुदखेड : येथील तालुका कृषि विभागाच्या वतीने अन्नसुरक्षा व पोषण, पीक संरक्षण या विषयावर प्रशिक्षण कार्यक्रम घेतला. ११ ऑक्टोबर रोजी कृषि अधिकारी कार्यालयात हा कार्यक्रम पार पडला.

कार्यक्रमास मार्गदर्शक डॉ. देविकांत देशमुख यांची उपस्थिती होती. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष तालुका कृषि अधिकारी डॉ. अमर ज्योती गच्छे यांच्या हस्ते वसंतराव नाईक यांच्या

प्रतिमेचे पूजन करून कार्यक्रमास सुरुवात करण्यात आली. यावेळी डॉ. देविकांत देशमुख यांनी खरीप हंगामातील सोयाबीन पिकावरील यलो मोझॅक व हळद, ऊस, केळी व रब्बी पिकांचे नियोजन व व्यवस्थापन हरभरा, रब्बी ज्वारी, गहू, पिकाबाबत सविस्तर मार्गदर्शन केले. तसेच तालुका कृषि अधिकारी डॉ. अमर ज्योती गच्छे यांनी कृषि विभागाच्या विविध योजनांबाबत सविस्तर माहिती दिली.

Hello Nanded Gramin
Page No. 4 Oct 14, 2023
Powered by: erelego.com

17	Headline in Local language: कृषि/विज्ञान केंद्रात जागतिक अन्न दिन
	Headline/Captions of regional translated in to English: World Food Day at Krushi Vigyan Kendra
	Activity description:
	Name of Newspaper: Daily Sakal
	Event Name: Celebration of World Food Day
	Place: KVK
	Date: 18/10/2023
	Name of Person: Ms.Alka Pawale Scientist(Home Science), Dr.Girish Deshmukh (Agricultural Extension)

कृषी विज्ञान केंद्रात जागतिक अन्न दिन

नांदेड : जागतिक अन्न दिवसानिमित्त प्रशिक्षणार्थीना प्रमाणपत्रांचे वाटप करताना डॉ. गिरीश देशमुख, सोबत अलका पवळे व इतर.

नांदेड, ता. १७ : कृषी विज्ञान केंद्र परसबागेसाठी वापर करावा अशा पोखणी येथे जागतिक अन्न दिवसानिमित्त तीन दिवसीय विणकाम प्रशिक्षण घेण्यात आले. तीन दिवसीय प्रशिक्षण आयोजक गृह विज्ञान तज्ज्ञ अलका पवळे यांच्या मार्गदर्शनाखाली हे प्रशिक्षण झाले. पवळे यांनी अन्न दिवस का साजरा केला जातो, यामागचा कृषी आणि अन्न संपदेचा उद्देश, अन्नाची आणि अन्नधान्याची होणारी नासाडी आणि यावर उपाय, सांडपाण्याचा सेंद्राय हाती.

परसबागेसाठी वापर करावा अशा विविध बाबींवर उपस्थितांना मार्गदर्शन केले. त्याचबरोबर प्रशिक्षणादरम्यान गृह विज्ञान तज्ज्ञांनी त्यांना विणकामातील व्यवसायाच्या संधी लघुउद्योग आणि ग्रह उद्योग यावरही माहिती दिली. केंद्राचे संचालक डॉ. एस. डी. मोरे यांच्या हस्ते प्रशिक्षित महिलांना प्रमाणपत्र वाटप केले. यावेळी कृषी विस्तार तज्ज्ञ डॉ. गिरीश देशमुख यांची मुख् उपस्थिती होती.

Nanded, Nanded-Today
18/10/2023 Page No. 4

18	Headline in Local language: चला जाऊ गावाकडे ग्राम अभियानाची सांगता
	Headline/Captions of regional translated in to English: 'Chala Jau Gavakade' End of Village Campaign.
	Activity description:
	Name of Newspaper: Daily Ekmat
	Event Name: 'Chala Jau Gavakade' Village Campaign.
	Place: Pardi, Tq.Loha
	Date: 18/10/2023
	Name of Person: Dr.Devikant Deshmukh Scientist (Horticulture), Mr.Manik Kalyankar Scientist(Plant Protection), Mr.Sandip Jaybhaye Scientist (Agronomy)

चला जाऊ गावाकडे ग्राम अभियानाची सांगता

लोहा : प्रतिनिधी कृषि विभाग , जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी नांदेड यांचे वतीने ग्राम स्तरावर वेगळ्या अडीअडचणी मुक्कामी राहून जाणून घेणे, त्यांच्या समस्यांचे निराकरण करणे, शेतकऱ्यांचा निविष्टा वरील खर्च कमी करणे, शेतकरी, गावकरी यांना विविध समाज उपयोगी कार्यात सहभागी करून घेणे व त्यांना संकल्पप्रत तयार करण्यासाठी, चला जाऊ गावाकडे सशम ग्राम वनविण्यासाठी अभियानाचे आयोजन दि.२१ ऑगस्ट ते १६ ऑक्टोबर या कालावधीमध्ये करण्यात आले होते.

यात नांदेड जिल्ह्यातील प्रत्येक मंडळ कृषी अधिकारी अधिनित पाच ते सहा गावांची निवड करण्यात आली होती. सदरील अभियानांतर्गत नांदेड उपविभाग स्तरीय कार्यक्रमाची आज लोहा येथे सांगता करण्यात आली. सदरील कार्यक्रमाच्या अध्यक्षीय भाषणात जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी भाऊसाहेब चराटे यांनी शेतकऱ्यांनी जैविक निविष्टांचा वापर करून कमीत कमी रासायनिक खते, कीटकनाशके यांचा अवलंब करावा असे प्रतिपादन केले. त्याचबरोबर गावातील नागरिकांनी ग्राम सभम वनविण्यासाठी गावातील मरजा गावात कशा पूर्ण होतील हे पाहणे गरजेचे असल्याचे सांगितले. व नवीन पिढीने व्यवसायासाठी कमी करून राहून तुकडीची महाराज यांच्या वचनाप्रमाणे समाज उपयोगी कार्य करावे असे प्रतिपादन केले.

सदरील कार्यक्रमांमध्ये मध्य प्रदेश भोपाळ येथील नेसर्गिक शोचोचे मार्गदर्शक, कृषी तज्ञ श्री तारचंदजी बेलचो यांनी रासायनिक शोचोचे जमिनीची उडणवटण

अनुषंगाने करावयाची शोचो पद्धती विषयी माहिती दिली. सदरील कार्यक्रमासाठी उपविभागीय कृषी अधिकारी-नांदेड दत्तकुमार कळसाई, तंत्र अभियंता-आरती बोरोने, तालुका कृषी अधिकारी लोहा- सदानंद पाटेलवार , माजी तालुका कृषी अधिकारी विश्वाभर मंगमळे, नांदेड - सिद्धेश्वर मोकळे, कंधार- विठ्ठल गोते, मुदखेड -डॉ. अमरच्योती गच्चे, अंधार- सचिन बोसवाड , तसेच नांदेड उपविभागातील कृषी अधिकारी, कर्मचारी , व शेतकरी यांची मोठ्या प्रमाणावर उपस्थिती होती. सदरील कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन कृषी सहाय्यक वसंत जादीकोटे यांनी केले तर तालुका कृषी अधिकारी नांदेड सिद्धेश्वर मोकळे यांच्या आभार प्रदर्शनाचे कार्यक्रमाची सांगता करण्यात आली. सदरदून कार्यक्रम हा जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी नांदेड यांच्या मार्गदर्शनाखाली व उपविभागीय कृषी अधिकारी नांदेड यांचे नियोजनातून, व तालुका कृषी अधिकारी लोहा- सदानंद पाटेलवार, मंडळ कृषी अधिकारी सापना अडिकने, तंत्र अधिकारी लक्ष्मण हांडे, कृषी पर्यवेक्षक बालाजी कापसीकर, सहायणी पवार, अनिल पडजे, राम कपाटे, अनिल डोकले, कृषी सहाय्यक आनंद शिराळे, आर्मा चे सोशल सव्यद, अमोघ अजने, विजय काकडे, मनाहर वडवळे, दत्ता पापना, गौतम धामाकर, सुर्यवाड, पंचशोभा सोनकांबळे आदींनी यशस्वीरित्या प्रथम पिकाचे महत्त्व, लागवड तंत्रज्ञान व हवामान बदलाचा

पुरोगामी विचारार्थे
१८ Oct 2023

19	Headline in Local language: रानभाजीसह विशेष खाद्य महोत्सवाचे उद्घाटन
	Headline/Captions of regional translated in to English: Inauguration of special food festival (<i>Ranbhaji</i>) with wild vegetables
	Activity description:
	Name of Newspaper: Daily Sakal
	Event Name: Food festival (<i>Ranbhaji</i> festival)
	Place: Collector Office, Nanded
	Date: 20/10/2023
	Name of Person: Dr.Devikant Deshmukh Scientist (Horticulture)

सकाळ

रानभाजीसह विशेष खाद्य महोत्सवाचे उद्घाटन

जिल्हाधिकारी कार्यालय परिसरात आयोजन

नंदेड, ता. १९ (बातमीदार)
: प्रत्येक प्रदेशाची ओळख म्हणून एक खाद्यसंस्कृती विकसित असते. त्या भागातील हवामानानुसार त्या प्रदेशात एका विशिष्ट प्रकारच्या पिकांचे उत्पादन घेतले जाते. ते उत्पादन त्या भागातील लोकांना आरोग्यासाठी लाभदायक असते. आपल्या भागात म्हणजे मराठवाड्यात विशेषतः पूर्वीपासून ज्वारी, बाजरी अशा रूग्ण व भरडधान्य पिकांचे उत्पादन घेण्यात येते. त्याप्रमाणे आपण आपल्या भागात जे जे पिकते ते खाण्यावर अधिक भर देवून आपली खाद्यसंस्कृती जपली पाहिजे, असे प्रतिपादन जिल्हाधिकारी अभिजीत राऊत यांनी पुरुवारी (ता. १९) केले.

जिल्हाधिकारी कार्यालयात आयोजित रानभाजी व मराठवाडा विशेष खाद्य महोत्सवात ते बोलत होते. यावेळी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी भाऊसाहेब बन्सोटे, कृषी विज्ञान केंद्राचे शाखज डॉ. देशमुख, प्रकल्प संचालक (आत्मा) अनिल गवळी, आत्मा प्रकल्प उपसंचालक माधुरी सोनवणे, उपविभागीय कृषि अधिकारी व कृषि विभागाचे अधिकारी, कर्मचारी आदींची उपस्थिती होती. मराठवाडा मुक्ती संग्राम अमृत महोत्सवी वर्षानिमित्त जिल्हाधिकारी कार्यालयाच्या परिसरात 'रानभाजी व मराठवाडा विशेष खाद्य महोत्सवाचे' दोन दिवशीय महोत्सवाचे आयोजन केले आहे. या महोत्सवात जिल्ह्यातील शेतकरी गट व महिला गटांचा सक्रिय सहभाग आहे. या महोत्सवात विज्ञान टिकाणी जिल्ह्यात उपलब्ध होणाऱ्या सर्व रानभाज्याचा समावेश आहे. यात शेतकऱ्यांनी विविध उत्पादित केलेला भाजीपाला, सेंद्रीय उत्पादने, फळे, गुळ, हळद, लाकडी भाज्याचे करडीचे तेल, मध, धान्य, विविध डाट्टी व केळीचे वेफर्स विक्रीसाठी उपलब्ध आहेत. यावेळी जिल्हाधिकारी अभिजीत राऊत यांनी रानभाजी व सेंद्रीय पध्दतीने पिकविलेल्या उत्पादनाच्या स्टॉलला भेट देवून पाहणी केली. प्रस्ताविक जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी भाऊसाहेब बन्सोटे तर आभार प्रकल्प संचालक अनिल गवळी यांनी मानले.

Nanded, Nanded-Today
20/10/2023 Page No. 3

20	Headline in Local language: राजवाडी येथे एकदिवसीय शेतीशाळा संपन्न
	Headline/Captions of regional translated in to English: One Day farm field school at Rajwadi
	Activity description:
	Name of Newspaper: Daily Akshraj
	Event Name: Food festival (<i>Ranbhaji</i> festival)
	Place: Collector Office, Nanded
	Date: 20/10/2023
	Name of Person: Dr.Devikant Deshmukh Scientist (Horticulture)

दैनिक अक्षराज

राजे, मुंबई, वही मुंबई, शालार, रायचूर वहे विलास

अक्षराज

मुल्य संपादक : विनोद केदार मोरे   आभुषी संपादक : प्रमोद अरुण पारंग

● वर्ष ०१ ले   ● अंक ०५ वा   ● पाने ०५   ● ठाणे, शनिवार, दि. १४ ऑक्टोबर २०२३   ● BSNL NO. MAH/MAR/2022/2956   ● किंमत : ३ रुपये

राजवाडी येथे एक दिवशीय शेती शाळा संपन्न !

अक्षराज
मुंबई, वही मुंबई, शालार, रायचूर वहे विलास

अक्षराज : साहेबराव गामलवाड दि. १५, बुध्द (नंदेड) : तालुक्यातील राजवाडी येथे दि. १२ ऑक्टोबर रोजी महात्मा फुले शेतकरी बचत गट व कृषी विज्ञान केंद्र पोरखणी नंदेड यांच्या संयुक्त विद्यमाने एक दिवशीय शेतकरी कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. सर्वप्रथम महात्मा फुले यांच्या प्रतिमेची पुष्प पुजा व दिप पुजा करून कार्यक्रमाला सुरुवात करण्यात आली.

यानंतर शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करण्यासाठी कृषी विज्ञान केंद्र पोरखणी नि.क. संशोधन, शा. मा. माणिक कल्याणकर तसेच शा. सेंद्रीय जायभावे, विद्याभेत तज्ञ डॉक्टर गिरीश देशमुख विस्तार तज्ञ यांनी शेतकऱ्यांना सोयाबीन, ऊस, केळी, हळद, पालेभाजी, व या भागातील मुख्य फुल शेती पिक आहे.

या पिकावर सखोल असे गावातील शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन केले आहे. तसेच आत्मा विभागाचे विकास गीते व तालुका कृषी अधिकारी डॉक्टर अमर ज्योती गवळे यांनीही शेतकऱ्यांना शासनाच्या वतीने दिलेल्या योजना विषयी माहिती दिली तिलायस फाउंडेशनचे सेंद्रीय पुण्य, कृषी विभागाचे रामलवाड व येरावार भागातील मुख्य फुल शेती पिक आहे.

महात्मा फुले शेतकरी बचत गटांनी शेती शाळा कार्यक्रम आयोजित केला होता तो कार्यक्रम यशस्वी केल्या बद्दल कृषी विज्ञान केंद्र पोरखणी नंदेडच्या वतीने महात्मा फुले शेतकरी बचत गटाचे कौतुक करण्यात आले.

या कार्यक्रमात २०० पेक्षा जास्त शेतकरी उपस्थित होते विशेष म्हणजे या कार्यक्रमात महिलांचा सहभाग शंभर पेक्षाही जास्त दिसून आला हा कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी महात्मा फुले बचत गटाचे अध्यक्ष जयराव बने, शिवराज पाटील शेट, गोविंद पव्हाण, कृष्णा बोईनवाड, अंकुश जोष, मनील जोष, रामदास भादवाड, विवाजी बने, विजय महादवाड, राजू रायसोळे, परमेश रायभोळे, यांच्यासारखे आंदीन परिणम घेतले. या कार्यक्रमाचे सुरुसंचालन उत्तम जोषाळे यांनी केले तर आभार गीरीश बनेवाड यांनी मानले.

21	Headline in Local language: हलक्या जमिनीवरील पिकांना बसतोय फटका
	Headline/Captions of regional translated in to English: Crops on light soil are getting hit (Cotton damage)
	Activity description:
	Name of Newspaper: Daily Sakal
	Event Name: Article on Cotton damage
	Place: Nanded District
	Date: 20/10/2023
	Name of Person: Dr.Devikant Deshmukh Scientist (Horticulture)

22	Headline in Local language: कृषि विज्ञान केंद्राच्या वतीने शेतकऱ्यांना तंत्रज्ञानांचे प्रात्यक्षिक
	Headline/Captions of regional translated in to English: Demonstrations by KVK Scientist to farmers on behalf of Krishi Vigyan Kendra
	Activity description:
	Name of Newspaper: Daily Deshonnati
	Event Name: On Farm Trial on Drudgery reducing technology
	Place: Warkhed, Tq & Dist- Nanded
	Date: 02/11/2023
	Name of Person: Ms. Alka Pawale Scientist (Home Science)